

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1906.

Aleg 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych.

Wysoki Sejmie!

Rezolucje
sejmowe.

W załatwieniu sprawozdania komisji wodnej o budowie dróg wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 14. listopada 1905 następujące uchwały:

„I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 5. września 1905 l. 78.341 o budowie dróg wodnych.“

„II. Sejm zastrzega się ponownie przeciwko zaniedbywaniu ze strony c. k. Rządu oznaczonego ustawą z 11. czerwca 1901 Nr. 66. Dz. u. p. terminu rozpoczęcia budowy kanału spławnego na terytorium królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem i wzywa c. k. Rząd, ażeby w ciągu roku 1906 rozpoczęte zostały roboty około budowy kanału spławnego na przestrzeni trasy pod względem technicznym zupełnie już do budowy przygotowanej. Sejm oczekuje, że dotychczasowa zwłoka nie da powodu do opóźnienia w wykończeniu spławnego połączenia Wiednia z Krakowem do roku 1912“.

„III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bez dalszej zwłoki i to w jak najkrótszym czasie rozstrzygnął stanowczo i ostatecznie sprawę skutecznego zabezpieczenia Krakowa i sąsiednich miejscowości od powodzi i przystąpił bezwarunkowo jeszcze w ciągu 1906 r. do rozpoczęcia robót“.

„IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania Administracyi państwa w myśl §. 1. ustawy z 11. czerwca 1901. Nr. 66. Dz. u. p., tudzież §. 1. ustawy z 28. lutego 1904. Dz. u. kraj. Nr. 37. datków kraju, jakie będą potrzebne po oprocentowaniu i umorzenia ósmej części tych obligacyj, które c. k. Rząd wyda na wykonanie kanałów spławnych wymienionych w §. 1. powołanej ustawy krajowej, z wyłączeniem robót przedwstępnych, potrzebnych do rozpoczęcia budowy, które w myśl §. 12. w związku z §. 6. państwowej ustawy kanałowej mają być pokryte wyłącznie przez skarb państwa“.

Na rezolucję ad II) nie otrzymał Wydział krajowy żadnego zawiadomienia ze strony c. k. Ministerstwa handlu, które też nie rozpoczęło w r. 1906 żadnych robót przy budowie kanału splawnego między Odrą a Wisłą.

Jakkolwiek bowiem reambulacja polityczna przestrzeni kanału Zator-Samborek została w lipcu 1905 r. ukończoną, a Wydział krajowy wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z 30. listopada 1905 l. 1.752/W. St. przesłał pismem z 14. grudnia 1905 l. 117.388 przychylną opinię po myśli §. 13. rozporządzenia ministeryalnego z 23. kwietnia 1903 Dz. p. p. Nr. 90; — to jednak ani konsens na budowę tej przestrzeni kanału nie został wydany, ani wywłaszczenie gruntów nie zostało przeprowadzone, ani też nie wydano żadnych zarządzeń dla rozdziania robót.

Natomiast, o ile Wydziałowi krajowemu wiadomo z reskryptów c. k. Ministerstwa rolnictwa dotyczących obwałowania Wisły poniżej Krakowa, zarządziło c. k. Ministerstwo handlu opracowanie projektu kanalizacji Wisły wraz z budową murów bulwarowych od km. 81 (na przekopie Wisły w Dąbiu) w górę do ujścia Wilgi. Lecz i ta sprawa wcale nie postąpiła; bo chociaż projekt opracowany przez krakowską ekspozyturę Dyrekcyi budowy dróg wodnych znajduje się od kilku miesięcy w c. k. Ministerstwie handlu, dotychczas nie zarządzono nawet ani rewizyi trasy, ani reambulacyi politycznej.

Na rezolucję ad III.) w sprawie zabezpieczenia Krakowa i sąsiednich miejscowości nie otrzymał Wydział krajowy również odpowiedzi od c. k. Rządu.

Sprawa ta jednak prawdopodobnie w r. 1907 zostanie zadecydowaną, gdyż c. k. Namiestnictwo obwieszczeniem z dnia 17. września 1906 l. 119.263 zarządziło przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego i rozprawy ekspropriacyjnej dla części projektu, mianowicie przełączenia i obwałowania Rudawy, na długości 3,7 km., które to rozprawy odbyły się w październiku i listopadzie 1906, a do których zaprosiło c. k. Namiestnictwo także Wydział krajowy ze względu na projektowane przełożenie drogi krajowej w Zwierzyńcu.

Delegaci Wydziału krajowego zwrócili uwagę komisji, że przedewszystkiem powinna być zadecydowana niweleta wałów nadwiślańskich poniżej Krakowa, tudzież wałów i murów ochronnych w Krakowie, od której zależną będzie wysokość wałów wstecznych nad Rudawą, nadto zaś na niedostateczną wysokość projektowanych wałów nad Rudawą, której niweletę przyjął departament budownictwa wodnego c. k. Namiestnictwa tylko na 0,27 m. nad zwierciadłem wielkiej wody, podczas gdy to wzniesienie unormowane zostało dla wszystkich wałów nadwiślańskich tudzież wałów wstecznych dopływów na 0,5 m.

Przytem zwrócili uwagę delegaci Wydziału krajowego na niedostateczne dymenzyonowanie wałów Rudawy, za płytkie założenie przepustów w prawym wale Rudawy w Zwierzyńcu, mylne obliczenie zwierciadła spiętrzonej wielkiej wody Rudawy, wskutek czego wały Rudawy w km 1,2 okazują się za niskie, a w km 3,7 o 1 m za wysokie, wreszcie na zbędność zaprojektowanych wałów skrzydłowych w Woli justowskiej i Bronowicach małych wobec zamierzonej i zaprojektowanej już dalszej regulacyi potoku Rudawy od km 3,7 w Woli justowskiej do Dulowy w powiecie Chrzanowskim.

Na rezolucję ad IV) oznajmiło c. k. Ministerstwo handlu w reskrypcie z d. 18. września 1906 l. 1.516/W. St. intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 2. października 1906 l. 126.243, że starać się będzie przed rozpoczęciem budowy usunąć zachodzące różnice co do udziału Galicyi w dotychczasowych kosztach służby budowy dróg wodnych, jakoteż budowy próbnego elewatora.

Preliminarz
budowy dróg
wodnych na
r 1907

W myśl §. 2. ustawy z 2. marca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 36 porozumiewać się ma Wydział krajowy z Administracją państwa celem ustanowienia corocznych $12\frac{1}{2}\%$ datków kraju do kosztów budowy dróg wodnych.

Jakkolwiek mimo wyraźnego przepisu ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. budowa dróg wodnych w r. 1904 nie została rozpoczęta, Wydział krajowy w oczekiwaniu, że budowa ta przynajmniej w r. 1907 zostanie podjęta, odniósł się pismem z dnia 11. czerwca 1906 l. 59.053 do c. k. Ministerstwa handlu o udzielenie preliminarza kosztów budowy dróg wodnych, którego wykonanie w r. 1907 w Galicyi jest zamierzone.

Nadesłany przy powołanym reskrypcie ministeryalnym preliminarz budowy dróg wodnych na r. 1907 obejmuje następujący wydatki:

Kierownictwo centralne.

Rub.	I. Pobory osobiste	523.268 K
"	II. Koszta podróży i przesiedlenia	30.000 "
"	III. Remuneracye i zapomogi	17.000 "
"	IV. Urządzenia dobroczynne	500 "
"	V. Potrzeby i sprzęty kancelaryjne	38.000 "
"	VI. Najem i utrzymanie lokalu kanc.	40.000 "
"	VII. Opłaty publiczne (podatki)	2.000 "
"	VIII. Wydatki rozmaite	30.000 "
"	IX. Zwroty	— "
"	X. Roboty przygotowawcze w polu	60.000 "
		<hr/> 740.768 "
	Elewator próbny w Anjezd.	
rub. XI. do XX. druga rata na budowę		3,000.000 "
	Ogółem	<hr/> 3,740.768 K.

Budowa dróg wodnych w Galicyi.

A) Ekspozytura w Krakowie.

Rub.	I. Pobory osobiste	191.027 K
"	II. Koszta podróży i przesiedlenia	25.000 "
"	III. Remuneracye i zapomogi	7.000 "
"	IV. Urządzenia dobroczynne	500 "
"	V. Potrzeby i sprzęty kancelaryjne	17.000 "
"	VI. Najem i utrzymanie lokalu kancel.	13.000 "
"	VII. Opłaty publiczne	20.000 "
"	VIII. Wydatki rozmaite	2.000 "
"	IX. Zwroty dochodów	— "
"	X. Roboty przygotowawcze w polu	20.000 "
		<hr/> 295.527 "

B) Kanalizacja Wisły w Krakowie.

rub. XI. Dalsze wykupno gruntów	300.000 K	
" XII.—XX. 2 rata budowlana	2,000.000 "	2,300.000 "

C) $16\frac{2}{10}\%$ kwota wydatków kierownictwa centralnego w r. 1907

Do przeniesienia

606.004 K

3,201.531 K

Z przeniesienia . . . 3,201.531 K

D) 16,2% kwota wydatków centralnego kierownictwa:

w r. 1904 (ze sumy	835.077 K)	135.282 K	
w r. 1905 (" "	595.452 ")	96.463 "	
w r. 1906 (" "	1,616.200 ")	261.824 "	493.569 "

E) Zwrot kosztów robót przygotowawczych dla kanałów w Galicyi: w r. 1904

	42.117 K		
" 1905	111.815 "		
" 1906	3,057.760 "	3,211.692 "	
Ogółem .		<u>6,906 792 K.</u>	

Przy 95% kursie pożyczki preliminuje c. k. Ministerstwo handlu na te wydatki w gotówce kapitał nominalnej wartości **7.270.307 K.** a półroczną ratę anuitetową 4% pożyczki umarżalnej w latach 90 w kwocie **149.796 K.**, z czego przypadłaby na kraj w r. 1907 $\frac{1}{8}$ część w kwocie **18.724 K.**

W myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu pod IV) przytoczonej, tudzież z powodów wyszczególnionych w zeszlórocznym sprawozdaniu o budowie dróg wodnych z d. 5. września 1905 l. 78.341 zakwestyonował Wydział krajowy w odezwie z d. 31. października 1906 l. 102.214 wydatki pod lit. D) i E) i wstawił do preliminarza krajowego na r. 1907 tylko jedną ósmą część półrocznej raty anuitetowej na oprocentowanie i umorzenie tej sumy, jaka w r. 1907 będzie potrzebną na pokrycie kosztów utrzymania ekspozytury w Krakowie, 16,2% centralnego kierownictwa (bez kosztów elewatora w Aujezd, tudzież wykupna gruntów i kosztów budowy, mianowicie:

A) na ekspozyturę w Krakowie	295.527 K
B) na kanalizację Wisły w Krakowie	2,300.000 "
C) na centralne kierownictwo 16,2% kwoty 740.768 K	120.004 "
razem	<u>2,715.531 K.</u>

(zamiast preliminowanej przez c. k. Ministerstwo handlu sumy 6,906.792 K).

Przypadająca na kraj tangenta wynosi zatem w myśl rezolucyi Wys. Sejmu ad IV. $18.724 \times \frac{2,715.531}{6,906.792} = 7.361$ K 68 gr., czyli okra-gło **7.362 K** i o uchwalenie tej kwoty w budżecie r. 1907 Wydział krajowy uprasza.

Pozwalamy sobie przytem zwrócić uwagę Wys. Sejmu, że podczas gdy c. k. Ministerstwo handlu na kanał łączący Odrę z Wisłą, którego przestrzeń między Zatorem a Samborkiem jest zupełnie do budowy dojrzała, preliminowało na r. 1905 sumę 5,600.000 K, to w preliminarzu na r. 1906 zredukowało już tę sumę na 1,840.000 K, a z preliminarza na r. 1907 kanał ten zupełnie wyeliminowało, wstawiając tylko kwotę 2,300.000 K na niedojrzałą jeszcze kanalizację Wisły.

Wreszcie nadmieniamy, że na budowę dróg wodnych w innych krajach koronnych preliminuje c. k. Ministerstwo handlu na r. 1907 następujące kwoty:

a) w Austrii dolnej	2,686.553 K
b) na Morawie	3,581.947 "
c) w Czechach	22,867.893 "

z czego przypada na właściwą budowę (roboty i wykupno gruntów):

- a) w Austrii dolnej na wykupno gruntów 500.000 K:
 b) Na Morawie na budowę zbiorników wody na Bystrzyczce 972.000 K (z tego 272.000 K na grunta a 700.000 K na roboty):
 c) w Czechach 8.650.000 K (4.000.000 K tytułem 2. raty budowlanej na kanalizację Wełtawy w Pradze, 650.000 K na wykupno gruntów a 4.000.000 tytułem 2. raty budowlanej na kanalizację i regulację Łaby powyżej Melnika, wreszcie 150.000 K na konserwację robót regulacyjnych na Łabie powyżej Melnika z powodu objęcia zarządu regulacji Łaby przez Dyрекcyę budowy dróg wodnych.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I) Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 31. grudnia 1906 l. 130.918 o budowie dróg wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

II) Sejm przyznaje w rub. IX. poz. 6. wydatków funduszu krajowego na r. 1907 kwotę 7.362 K tytułem 12 $\frac{1}{2}$ % datku kraju na opromentowanie i umorzenie obligów mających się emitować w r. 1907 przez państwo na budowę kanałów spławnych w Galicyi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilot, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

